Universitätsbibliothek Paderborn

Summmula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri Raymundi

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

An histri[...]. iudici. vl[...]uie[n]tib[us] iudeis dabit[ur] eucharistia cu[m] alijs casib[us].

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Visual Library

Sed tunc ad rōem qñ arguit̃. ſi recipiunt ſacramētū vel ḡ ad dānatōnem
vel ad ſaluatōem. Rñdetur ꝙ nullū illoꝝ. qꝛ talia aīalia bruta non ſunt
capacia ſalutis ⁊ dānationis. Sed ſanctꝰ Innocētius dꝛ ꝙ aīalia bruta
nō recipiunt ſacramētū. qꝛ quādo talia tāgūt ſacramētum tūc ibi nō ma-
net corpus xp̄i. ſed deus glorioſus ex ſua cūctipotētia trāſmutat corpus
xp̄i in ſpēm panis ex ꝯtactu aīaliū brutoꝝ. ſicut ꝑ eiꝰ potētiam trāſmutat
ſpēm panis in corpus xp̄i. ⁊ ſic ibidē nō ē aliud niſi panis

☞ Tercio notandū ē ꝑ modū dubitatōis. ⁊ eſt caſus ſingularis circa p̄-
ſentē lrām. ꝙ ſi ſacerdos nō haberet hoſtias ꝯſecratas ſicut qñq; ꝯtingit
et ponat̃ ꝙ in eadē ꝑrochia ſit infirmus q̄ iacet in agone mortis. ita ꝙ nō
p̄t euadere mortē. ⁊ ponat̃ ꝙ talis ſacerdos ſit prāſus. tūc dubitat̃ vtrum
talis plebanus poſt prandiū p̄t ꝯficere corpus xp̄i. Ad hoc dubiū reſpon
det vna decretalis ꝙ nō. ⁊ rō eſt. qꝛ ſacerdos dꝫ ꝯficere corpus xp̄i ſobriꝰ
et ieiunꝰ. Sed tñ eſt alia opinio dicēs. ꝙ corpus xp̄i debet ꝯſecrari in alia
parrochia ſi ibi eſt ſacerdos ſobrius ⁊ ieiunus. vel ſi eēt ibi corpus xp̄i cō
ſecratum tūc deberet porrigi huic infirmo. Aliter rñdet vna alia opinio di
cens. inter duo mala minus malum eligendū eſt. ⁊ maius malū eſt euitā
dum. Ḡ dicit illa opinio ꝙ ſacerdos in tali nc̄citatis articulo debet ꝯficere
corpus xp̄i. q̄uis ſit prāſus. qꝛ xp̄s inſtituit hoc ſacramētum poſt cenaꝫ.
ſed ſi fiat ieiuno ſtomacho eſt de bñ eſſe. nā ſic inſtituerūt ſcti patres. mō
in nc̄citatis articulo melius eſt ſeruare inſtitutōem ſupioris. i. dei q̄ȝ inferi
oris. i. pape. tñ ille ſacerdos q̄ hoc ex negligētia facit peccat mortalr̄. qꝛ fa
cit ꝯtra ſtatutū romane eccleſie. ſed tñ ne ille infirmus moreret̃ ſine corpo-
re xp̄i. ⁊ ne fieret ſcandalū in ꝑplō tunc ſacerdos p̄t ꝯſecrare corpus chriſti
poſt prandiū vt p̄miſſum ē. ne aliq̄ dicant. ille eſt mortuus ſine cōmunio-
ne ⁊ illud eſt factum ex negligētia ſacerdotis

☞ Quarto notandū ꝑ modū dubij. vtꝝ ſacerdos leproſus debeat cele-
brare miſſam. Rñdet̃ ꝙ ſic. qꝛ ſi leproſus p̄t ſumere corpus xp̄i qḋ ē cibꝰ
aīe vt ꝓus dictū eſt. tunc ſacerdos leproſus p̄t etiā celebrare in q̄ maxime
tractat̃ de ſumptōe corꝑis xp̄i. Sed tñ q̄dā doctores dicūt. ꝙ non debeat
celebrare in manifeſto loco. ſꝫ in occulto. niſi eēt ita corruptꝰ ꝙ nō poſſꝫ ce
lebrare ſine ꝑiculo. tūc ip̄e nec in occulto nec in manifeſto loco dꝫ celebra-
re. ſꝫ dꝫ dimittere ob reuerētiā corꝑis xp̄i. licet de iure bñ p̄t celebrare.

☞ Ultimo nota de caſibꝫ. Primus caſus eſt iſte. ponatur ꝙ veniat hi-
ſtrio vel ioculator manifeſtus ad ip̄m altare volens ſumere corpus chriſti
tūc dubitat̃ vtꝝ ſacerdos dꝫ illi dare corpꝰ xp̄i an non. Rñdet̃ breuiter ꝙ
ſi ip̄e ꝓmiſerit ſe velle abſtinere a talibꝫ negocijs ita ꝙ nō vult denuo rei-
terare. tūc ſacerdos humilr̄ dꝫ eū informare vt cōfiteat̃ ⁊ doleat de p̄ctis
cōmiſſis. tūc ſuis p̄ctis ꝯfeſſis ⁊ contritis illi porrigat corpus xp̄i in noīe
dei. ¶ Scd̄s caſus ē iſte. vtꝝ iudex accedēs ad altare ſit cōicādus. Rñde
tur ꝙ iudex eſt duplex. ſ. iniquus ⁊ verꝰ. mō dꝛ iudici vero corpꝰ xp̄i ē ꝑbē
dū. ſed iniq̄ iudici ⁊ oī familie eius corpꝰ xp̄i nō eſt porrigendū. Un̄ notā
dū ꝙ verus iudex eſt duplex. qꝛ vel talis iudex ē electꝰ ex ꝯuentione vel ex
electōe. Si ex ꝯuentōe ita ꝙ coīcat iudiciū ꝓ lucro alijs detrahēdo tūc il-
li iudici nō eſt porrigendū corpus xp̄i. Si aūt eſt electus ex cōi electiōe ⁊
nō cauſa lucri. tunc corpus domini porrigitur ſibi ⁊ oībꝫ ſuis familijs.

¶ Tercius caſus. xpianus vel xpiana iudeis ſeruiẽs ad altare accedens
et petẽs corpus xpi. tũc dubiũ eſt vtꝝ eis debeat porrigi corpus xpi. Rñ⸗
detur ꝙ nõ ꝓut ſupra habitũ eſt ꝓpter ſcandalũ euitãdũ. qꝛ tales in diui
na miſericordia deſperauerũt. ⁊ ſic de eis ẽ timẽdũ ꝙ velint vẽdere corpꝰ
xpi. ⁊ ꝗ ꝓpter illud ſcandalũ euitandũ tũc eis nõ debet porrigi corpus xpi
¶ Quartus caſus. an ꝑco ſeu bodellus pt accedere ad altare et ſumere
corpus chriſti an nõ. Uel ſic. an ꝑco in articulo nccitatis debeat cõicari.
Rñdetur. ſi exercebat officiũ ſuũ cã iuſticie ⁊ nõ ꝓpter lucrũ. nec vt poſſet
viuere ſine laboribꝫ. tũc ſibi pt dari corpus dñi. qꝛ tũc habet vitã meritori
am. Si ãt exercebat officiũ ſuũ ſine iuſticia ⁊ ãplius ꝓmittit ſacerdoti vel
le deſiſtere ⁊ penitentiã agere de ↄmiſſis. tũc ipe ſacerdos dꝫ illi dare cor⸗
pus xpi. ⁊ als nõ. ¶ Quintus caſus. ponat in caſu ꝙ ſacerdos poſt diuiſi
onẽ hoſtie cadat in magnũ dolorẽ dentiũ ita ꝙ nõ poteſt cõicare. tũc du⸗
bitat qd ibi ſit faciendũ. Ibi rñdent aliq doctores ſacre ſcripture ꝙ talis
ſacerdos pt has ꝑticulas diſtribuere chriſtifidelibꝫ ⁊ ↄfeſſis. Alij aũt do
ctores dicũt. ꝙ ſacerdos in tali caſu has ꝑticulas teneť ꝑ ſanguinẽ conſu
mere. ¶ Sextus caſus. ponať ꝙ circa ↄmunionẽ aliqs ſacerdotũ habeat
memoriã de vno pctõ mortali. tũc dubitať vtꝝ talis ſacerdos debeat ſu⸗
mere corpus chriſti in illo pctõ mortali an non. Rñdetur ſub diſtinctõe
qꝛ vel talis ſacerdos pt habere pñtiã alterius ſacerdotis vel non. Si pt
habere aliũ ſacerdotẽ tũc illũ ad ſe vocet ⁊ illi ↄfiteatur illud pctm. poſt hꝫ
tunc corpus xpi capiat cum timore. Si aũt nullũ aliũ ſacerdotem habere
poterit. tũc ſit intẽtio illius ſacerdotis ꝙ ꝗcito aliũ ſacerdotẽ habere pote
rit ꝙ hoc pctm velit ↄfiteri. ⁊ ſic ſumat corpus xpi in noĩe dei. ⁊ non debet
miſſam dimittere ne fieret error in ꝑplo. ¶ Septimꝰ caſus. ponatur ꝙ ali
quis ſacerdotũ poſt dñicã orõem ſcꝫ pater nr̃ recordeť ſe omiſiſſe ſiue pre
termiſiſſe aliq ṽba canonis. tũc dubitať vtꝝ debeat reſumere verba cõſe⸗
cratõis. Rñdent aliq ꝙ ipe dꝫ reſumere. Sꝫ tũc diceret aliqs. tũc ipſe ſa⸗
cerdos ſcãdalizareť in ꝑplo. ꝗ aliq dicũt ꝙ ſufficit reſumere ſola ṽba cõſe⸗
cratõis ⁊ nõ dꝫ reſumere totũ canonẽ. ⁊ poſtea dꝫ agere pniam de ↄmiſſis
¶ Octauus caſus. ponať ꝙ calix ſit ſciſſus vel haberet rimã ſacerdote ne
ſciẽte. ⁊ poſt hoc infundat vinum ⁊ aquã ⁊ tegat calicẽ ⁊ bñdicat. calicem
et poſt eleuationẽ calicis nihil in calice inueniat. tunc dubitať vtrũ vinuꝫ
fuſum ſuꝑ altare ſit ↄſecratũ. Ad hoc rñdetur. exquo ſacerdos intẽdebat
illã aquã cũ vino quã credebat in calice eſſe ↄſecrare. tũc merito ẽ ſanguis
xpi. quare (vt ſupra dictũ eſt) ſacerdos lingat ⁊ ſugat mappas. ⁊ faciat vl
terius vt prius patuit ¶ Nonus caſus. ponatur ꝙ candela cadat ſupra
corpus chriſti conſumens ⁊ denigrans aliquã partem. vtrum tunc corpꝰ
chriſti ibi conſumitur vel denigratur. Ad hoc reſpondetur ꝙ ſola accidẽ⸗
tia ibi conſumuntur vel denigrãtur. ⁊ non corpus chriſti ex eo ꝙ ibi acci⸗
dentia ſtant ſine ſubiecto.

☞ Ultimo nota. exquo littera dicit (epilẽticus) differẽtia eſt inter apo
plexiã ⁊ epilentiã. Nã apoplexia eſt morbꝫ qui fit ꝑ opilatõem neruorum
ita ꝙ ſpũs vitales ꝓhibentur trãſire ꝑ mẽbra. ⁊ ꝑ conſequens prohibetur
motus ⁊ ſenſus in homine patiente. vnde tales per triduum ſunt quaſi
mortui. tamen poſtea (natura eorum ſuperante) reſurgunt et vires ſuas

recipiũt ſicut añ. Sed epilepſia fit in tpe breui. ⁊ illa inducit morbũ cadu‑
cum. ita tñ ꝗ mentẽ ⁊ ſenſum impedit. ſicut pꝫ in his qui morbũ caducũ
ad duas vel ad tres horas patiũtur. Sed tñ ceſſante infirmitate. tunc ta‑
les poſſunt cōicare. ⁊ hoc littera intendit dicere

ifirmꝰ excōicatus accipe chriſti
Eger bannitus cupiens ſibi ſumere corpus
excōicatus a quacũqꝫ cā excōicatus
Hic abſoluatur pro re quacũqꝫ ligatus
.i. fuerit p̄da furtũ huic cui ablatũ eſt
Extiterit. res aut ablatum reſtituatur
se reſtitui poterit reſtitui ab excōicatōe raptor ſeu fur
Si poterit. ſi non. tamen abſoluatur. et idem
abſolutōis .i. ius se ſacrũ inſtituerũt
Sub forma quam lex et euangelium ſtatuere
a pctis infirmũ .ſ. eger .i. excōicatũ
Preſbyter abſoluat egrum. licet ille ligatum
se eẽ excōicatũ tutela se hoc fieri copioſa
Se dicat vel non. cautela requirit abundans
infirmi icolumes .i. deſiſtãt .i. publicis
Egri vel ſani niſi ceſſent a manifeſtis
.i. pctis .i. eucharistia p̄uabũtur
Criminibus. pane celeſti iure carebunt
se hoib; se p̄res inſtituerũt
Confeſſis vel contritis ſancti ſtatuerunt
chriſti .i. in agone mortꝫ nullatenus
Corpus in extremis nunqꝫ debere negari
ↄfeſſus ⁊ ↄtritꝰ ꝓ pctō ꝓmittit
Ille ſatiſfacere ſi ſe pro crimine ſpondet
ↄſanguinei eius deficiẽte auxiliat̃ ifirmo
Proximitas ſua ſe moriente ſubuenit illi
se infirmo porrigas requiras
Sacramenta dei des. et nil inde repoſcas
poſtulãti aliq̃d recipe caute
Si nil poſcenti tibi quid datur accipe tante
in mẽſe vna vice .ſ. laycus infirmus
Non niſi menſe ſemel aliquis communicet eger

¶ Hec eſt vltima ps de ſacro euchariſtie. in q̃ autor ponit alias regulas
de mō ſumẽdi corpus chriſti. Et ꝯtus lr̃e ↄprehẽditur in q̃tuor regulis
Quaꝝ p̄ma eſt. ꝗ oĩs infirmus bãnitus. i. excōicatus cupiẽs ſumere cor‑
pus xp̄i ↄfeſſus a ſacerdote dꝫ abſolui a vinculo excōicatōis ⁊ illi porrigi
debet corpus chriſti. Scđa regula eſt iſta. ſi aliqs confitet̃ ꝗ fecit furtum